

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

1. července 2014*

„Řízení o předběžné otázce — Vnitrostátní režim podpory, podle něhož jsou obchodovatelné zelené certifikáty vydávány zařízením vyrábějícím elektřinu z obnovitelných zdrojů energie — Povinnost pro dodavatele elektřiny a některé uživatele předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet zelených certifikátů — Odepření vydávat zelené certifikáty zařízením na výrobu elektřiny nacházejícím se mimo území dotčeného členského státu — Směrnice 2009/28/ES — Článek 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 3 odst. 3 — Volný pohyb zboží — Článek 34 SFEU“

Ve věci C-573/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím förvaltningsrätten i Linköping (Švédsko) ze dne 4. prosince 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 6. prosince 2012, v řízení

Ålands Vindkraft AB

proti

Energimyndigheten,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, M. Safjan a C. G. Fernlund, předsedové senátů, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadžev, C. Toader, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal (zpravodajka) a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 5. listopadu 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Ålands Vindkraft AB F. Distefano, avvocatessa,
- za Energimyndigheten E. Brandsmem a J. Johansson, jako zmocněnci, ve spolupráci s K. Forsbacka, advokat,
- za švédskou vládu A. Falk, C. Meyer-Seitz, C. Stege, U. Persson a S. Johannesson, jako zmocněnkyněmi,

* Jednací jazyk: švédština.

— za německou vládu T. Henzem a K. Petersen, jako zmocněnci,
— za nizozemskou vládu M. de Ree a M. Bulterman, jako zmocněnkyněmi,
— za norskou vládu M. Emberlandem a B. Gabrielsen, jako zmocněnci,
— za Evropskou komisi K. Herrmann a E. Kružíkovou, jakož i J. Enegrenem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 28. ledna 2014,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. L 140, s. 16), jakož i článku 34 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Ålands Vindkraft AB (dále jen „Ålands Vindkraft“) a Energimyndigheten (Energetický úřad) ohledně odmítnutí tohoto úřadu udělit za účelem získání certifikátů elektřiny souhlas větrné elektrárně nacházející se ve Finsku, kterou provozuje společnost Ålands Vindkraft.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Směrnice 2009/28 vstoupila v platnost dne 25. června 2009 a do vnitrostátního práva měla být provedena nejpozději do 5. prosince 2010. Touto směrnicí byla s účinností od 1. ledna 2012 zrušena směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektrické energie vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektrickou energií (Úř. věst. L 283, s. 33).
- 4 Body 1, 15, 25, 52 a 56 odůvodnění směrnice 2009/28 uvádí:

Důležitými součástmi balíčku opatření, která jsou zapotřebí ke snižování emisí skleníkových plynů a ke splnění Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu a dalších závazků Společenství a mezinárodních závazků týkajících se snižování emisí skleníkových plynů po roce 2012, jsou kontrola spotřeby energie v Evropě a větší využívání energie z obnovitelných zdrojů spolu s úsporami energie a zvýšením energetické účinnosti. Tyto faktory hrají také důležitou roli při podpoře zabezpečení dodávek energií, technologického vývoje a inovací a při poskytování příležitostí k zaměstnání a regionálnímu rozvoji, zejména ve venkovských a izolovaných oblastech.

[...]

- (15) Výchozí pozice, možnosti energie z obnovitelných zdrojů a skladby zdrojů energie každého členského státu se liší. Je proto nezbytné převést celkový 20 % cíl Společenství na jednotlivé cíle pro každý členský stát se spravedlivým a náležitým rozdělením, které zohledňuje odlišné výchozí pozice jednotlivých členských států a jejich možnosti, včetně stávajícího podílu energie z obnovitelných zdrojů a skladby zdrojů energie. Je vhodné tak učinit sdílením požadovaného celkového zvýšení využívání energie z obnovitelných zdrojů mezi členskými státy na základě

rovného zvýšení podílu každého státu váženého podle jeho [(hrubého domácího produktu) HDP], jenž odráží jejich výchozí pozice, a vyjádřením cílů pomocí hrubé konečné spotřeby energie, přičemž je zapotřebí zohlednit dosavadní úsilí členských států v oblasti využívání energie z obnovitelných zdrojů.

[...]

- (25) Členské státy mají různý potenciál, pokud jde o energii z obnovitelných zdrojů, a na vnitrostátní úrovni používají odlišné režimy podpory pro energii z obnovitelných zdrojů. Většina členských států uplatňuje režimy podpory, které poskytují výhody výhradně v případě energie z obnovitelných zdrojů vyrobené na jejich území. K tomu, aby vnitrostátní režimy podpory náležitě fungovaly, je nezbytné, aby členské státy mohly kontrolovat dopad a náklady svých vnitrostátních režimů podpory na základě svých odlišných potenciálů. Důležitým prostředkem k dosažení cíle této směrnice je zajistit řádné fungování vnitrostátních režimů podpory podle směrnice [2001/77] tak, aby byla zachována důvěra investorů a aby členské státy mohly přijmout účinná vnitrostátní opatření v zájmu splnění cíle. Cílem této směrnice je usnadnit poskytování přeshraniční podpory energie z obnovitelných zdrojů, aniž by tím byly dotčeny vnitrostátní režimy podpory. Zavádí mechanismy dobrovolné spolupráce mezi členskými státy, která jim umožní dohodnout se na rozsahu, v jakém by jeden členský stát podporoval výrobu energie v jiném členském státě, a na rozsahu, v jakém by se měla výroba energie z obnovitelných zdrojů započítávat do jejich příslušných celkových národních cílů. V zájmu zajištění účinnosti obou opatření pro splnění cíle, tj. vnitrostátních režimů podpory a mechanismů spolupráce, je zásadní, aby členské státy byly schopny určit, zda a v jakém rozsahu se jejich vnitrostátní režimy podpory vztahují na energii z obnovitelných zdrojů vyrobenou v jiných členských státech, a aby byly schopny se na tom dohodnout prostřednictvím mechanismů spolupráce stanovených v této směrnici.

[...]

- (52) Jediným účelem záruk původu vydaných pro účely této směrnice je poskytnout doklad konečnému zákazníkovi, že daný podíl či dané množství energie bylo vyrobeno z obnovitelných zdrojů. Záruka původu může být bez ohledu na energii, k níž se vztahuje, převedena z jednoho držitele na jiného. Záruka původu může být bez ohledu na energii, k níž se vztahuje, převedena z jednoho držitele na jiného. Aby bylo zajištěno, že informace týkající se jedné jednotky elektrické energie vyrobené z obnovitelných zdrojů byla spotřebiteli poskytnuta pouze jednou, neměly by být jednotky započítávány dvakrát a záruky původu by neměly být dvakrát oznamovány. Pokud výrobce prodal záruku původu odděleně, neměla by být příslušná energie z obnovitelných zdrojů oznámena nebo prodána konečnému spotřebiteli jako energie vyrobená z obnovitelných zdrojů. Tato opatření pro zajištění flexibility mají formu statistických převodů, společných projektů mezi členskými státy nebo společných režimů podpory.

[...]

- (56) Pouhé záruky původu nezakládají právo na čerpání výhod z vnitrostátních režimů podpory.“

5 Článek 1 této směrnice nazvaný „Předmět a oblast působnosti“ stanoví:

„Tato směrnice stanoví společný rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů. Stanoví závazné národní cíle, pokud jde o celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a podíl energie z obnovitelných zdrojů [...]. Směrnice stanoví pravidla týkající se statistických převodů mezi členskými státy, společných projektů členských států a členských států a třetích zemí, záruk původu, správních postupů, informování a vzdělávání a přístupu energie z obnovitelných zdrojů k distribuční soustavě. [...]“

6 Článek 2 druhý pododstavec písm. j) až l) uvedené směrnice obsahuje následující definice:

„[...]

- j) ‚zárukou původu‘ se rozumí elektronický dokument, jehož jediným úkolem je poskytnout konečnému spotřebiteli doklad o tom, že daný podíl či dané množství energie byly vyrobeny z obnovitelných zdrojů, jak stanoví čl. 3 odst. 6 směrnice 2003/54/ES [Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, s. 37)];
- k) ‚režimem podpory‘ se rozumí jakýkoli nástroj, režim či mechanismus uplatňovaný členským státem či skupinou členských států, který podporuje užívání energie z obnovitelných zdrojů snížením nákladů na výrobu této energie, zvýšením ceny, za kterou ji lze prodat, nebo zvýšením množství takto prodané energie prostřednictvím povinnosti využívat energii z obnovitelných zdrojů nebo jinak. To zahrnuje mimo jiné investiční pomoc, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně, režimy podpory pro povinnost využívat energii z obnovitelných zdrojů, včetně režimů používajících zelené certifikáty, a režimy přímé cenové podpory, včetně tarifů výkupních cen a plateb prémie;
- l) ‚povinností využívat energii z obnovitelných zdrojů‘ se rozumí vnitrostátní režim podpory, který požaduje po výrobcích energie, aby zahrnuli určitou část energie z obnovitelných zdrojů do své výroby, po dodavatelích energie, aby zahrnuli určitou část energie z obnovitelných zdrojů do své dodávky, nebo po spotřebitelích energie, aby zahrnuli určitou část energie z obnovitelných zdrojů do své spotřeby. Zahrnuti jsou i režimy, v jejichž rámci mohou být tyto požadavky splněny používáním zelených certifikátů.

7 Článek 3 odst. 1 až 3 směrnice 2009/28 stanoví:

„1. Každý členský stát zajistí, aby se v roce 2020 podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie vypočítaný v souladu s články 5 až 11 rovnal alespoň jeho celkovému národnímu cíli pro podíl energie z obnovitelných zdrojů v uvedeném roce, jak stanoví třetí sloupec tabulky v příloze I části A. Tyto závazné národní cíle jsou v souladu s cílem nejméně 20 % podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie ve Společenství v roce 2020. [...]

2. Členské státy zavedou opatření, která účinným způsobem zajistí, aby se podíl energie z obnovitelných zdrojů rovnal podílu uvedenému v orientačním plánu stanoveném v příloze I části B nebo ho překračoval.

3. Za účelem dosažení cílů uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku mohou členské státy použít mimo jiné tato opatření:

- a) režimy podpory;
- b) opatření v podobě spolupráce mezi jednotlivými členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi za účelem dosažení celkových národních cílů podle článků 5 až 11.

Aniž jsou dotčeny články [107 a 108 Smlouvy], členské státy mají právo rozhodnout podle článků 5 až 11 této směrnice o rozsahu, v jakém podpoří energii z obnovitelných zdrojů vyrobenou v jiném členském státě.“

8 Článek 5 odst. 1 a 3 této směrnice zní:

„1. Hrubá konečná spotřeba energie z obnovitelných zdrojů se v jednotlivých členských státech vypočte jako součet:

a) hrubé konečné spotřeby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie;

[...]

3. Pro účely odst. 1 písm. a) se hrubá konečná spotřeba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie vypočte jako množství elektřiny vyrobené v členském státě z obnovitelných zdrojů energie [...]"

9 Článek 11 uvedené směrnice nazvaný „Společné režimy podpory“ stanoví v odstavci 1:

„Aniž jsou dotčeny povinnosti členských států podle článku 3, mohou se dva nebo více členských států rozhodnout, že dobrovolně spojí nebo budou částečně koordinovat své vnitrostátní režimy podpory. V těchto případech se může určité množství energie z obnovitelných zdrojů vyrobené na území jednoho zúčastněného členského státu započítat do celkového národního cíle jiného zúčastněného členského státu, pokud dotyčné členské státy:

a) statisticky převedou konkrétní množství energie z obnovitelných zdrojů z jednoho členského státu na jiný členský stát podle článku 6 nebo

b) stanoví distribuční pravidlo dohodnuté zúčastněnými členskými státy, podle něhož se množství energie z obnovitelných zdrojů rozdělí mezi zúčastněné členské státy. Toto pravidlo musí být oznámeno Komisi nejpozději tři měsíce po konci prvního roku, ve kterém nabylo účinku.“

10 Článek 15 téže směrnice věnovaný zárukám původu elektřiny stanoví mimo jiné:

„1. Členské státy zajistí, aby pro účely poskytnutí dokladu konečnému spotřebiteli o podílu nebo množství energie z obnovitelných zdrojů na skladbě zdrojů energie dodavatele podle čl. 3 odst. 6 směrnice [2003/54], mohl být původ elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie zaručen ve smyslu této směrnice, a to v souladu s objektivními, transparentními a nediskriminačními kritérii.

2. [...]

Záruka původu nemá žádný význam z hlediska dodržování článku 3 členským státem. Převody záruk původu, samostatně nebo spolu s fyzickým převodem energie, nemají vliv na rozhodnutí členských států použít statistické převody, společné projekty nebo společné režimy podpory za účelem splnění cíle či pro výpočet hrubé konečné spotřeby energie z obnovitelných zdrojů podle článku 5.

[...]

9. Členské státy uznají záruky původu vydané jinými členskými státy v souladu s touto směrnicí, a to výhradně jako prokázání údajů a skutečností uvedených v odstavci 1 a v odst. 6 písm. a) až f). [...]

[...]"

Švédská právní úprava

- 11 Režim certifikátů elektřiny byl zaveden zákonem (2003:113) o certifikátech elektřiny [lagen (2003:113) om elcertifikat, dále jen „zákon z roku 2003“]. Jedná se o režim podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie (dále jen „zelená elektřina“). Tento zákon byl s účinností od 1. ledna 2012 nahrazen zákonem (2011:1200) o certifikátech elektřiny [lagen (2011:1200) om elcertifikat dále jen „zákon z roku 2011“], jenž měl konkrétně zajistit provedení směrnice 2009/28.
- 12 Podle zákona z roku 2011 se určitým výrobcům vydávají certifikáty elektřiny za každou megawatthodinu (MWh) vyrobené zelené elektřiny. Předkládající soud uvádí, že takové omezení sice nevyplývá výslovně ze znění zákona z roku 2011, avšak z důvodových zpráv k tomuto zákonu a k zákonu z roku 2003 jednoznačně vyplývá, že tyto certifikáty jsou vyhrazeny pro zařízení na výrobu zelené elektřiny nacházející se ve Švédsku. Zařízení nacházející se mimo švédské území je získat nemohou.
- 13 I když zákon z roku 2011 nestanoví, že nákup certifikátů elektřiny musí být svázán s nákupem odpovídajícího množství elektřiny, tento zákon nicméně možnost takového vázaného prodeje nevyklučuje.
- 14 Certifikáty elektřiny lze obchodovat na konkurenčním trhu, kde je jejich cena určována na základě poptávky a nabídky.
- 15 Poptávka po certifikátech elektřiny je dána tím, že dodavatelé elektřiny a někteří uživatelé mají povinnost držet a předložit státu k 1. dubnu každého roku určitý počet certifikátů v poměru k celkovému množství jimi poskytnuté či spotřebované elektřiny v uplynulém roce.
- 16 Článek 1 kapitoly 4 zákona z roku 2011 stanoví:
„Kvóta se stanoví pro:
 - 1) dodavatele elektřiny;
 - 2) uživatele elektřiny využívající elektřinu, kterou sami vyrobili, jestliže využívané množství přesahuje 60 MWh za referenční rok v zařízení s výkonem nad 50 [kilowattů (kW)];
 - 3) uživatele elektřiny, kteří využili dovezenou elektřinu či elektřinu nakoupenou na Severské burze elektrické energie, a
 - 4) registrované podniky náročné na spotřebu energie.“
- 17 Kvóta pro certifikáty elektřiny, která se určuje v závislosti na cíli pro výrobu zelené elektřiny, jehož hodlá Švédské království dosáhnout, se liší v závislosti na daném období. Pro období od roku 2010 do roku 2012 byla stanovena na 0,179.
- 18 Kupní cenu certifikátů elektřiny přenáší dodavatel na spotřebitele.
- 19 Z vyjádření účastníků původního řízení obsažených v předkládacím rozhodnutí též vyplývá, že dotčení dodavatelé elektřiny a uživatelé, kteří neodevzdají k stanovenému datu požadovaný počet certifikátů elektřiny, musí zaplatit určitou peněžní částku. I švédská vláda v písemných vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru poukázala na povinnost zaplatit takový poplatek, který označila za „zvláštní“ (dále jen „zvláštní poplatek“).

- 20 Dále je nesporné, že vzhledem k neexistenci mezinárodní smlouvy uzavřené podle článku 11 směrnice 2009/28 lze kvótu splnit pouze prostřednictvím certifikátů elektřiny vydaných na základě zákona z roku 2011.
- 21 Článek 5 kapitoly 1 zákona z roku 2011 v tomto ohledu uvádí:
„Certifikáty elektřiny vydané za výrobu obnovitelné elektřiny v jiném státě lze použít ke splnění kvóty podle tohoto zákona, pokud byl švédský systém certifikátů elektřiny zkoordinován se systémem certifikátů elektřiny tohoto jiného státu prostřednictvím mezinárodní smlouvy.“
- 22 Dne 29. června 2011 uzavřelo Švédské království takovou mezinárodní smlouvu s Norským královstvím. Takovou smlouvu však Švédské království nemá s Finskou republikou.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 23 Dne 30. listopadu 2009 žádala společnost Ålands Vindkraft u příslušného švédského orgánu o vydání souhlasu pro účely vydání certifikátů elektřiny pro větrnou elektrárnu Oskar nacházející se ve Finsku na souostroví Åland.
- 24 Energimyndigheten tuto žádost zamítl rozhodnutím ze dne 9. června 2010 s odůvodněním, že certifikáty elektřiny jsou určeny pouze pro zařízení na výrobu zelené elektřiny nacházející se ve Švédsku.
- 25 Společnost Ålands Vindkraft podala proti tomuto rozhodnutí žalobu na neplatnost k förvaltningsrätten i Linköping a dovolávala se toho, aby bylo její žádosti vyhověno. Namítá konkrétně, že byl porušen článek 34 SFEU, a v tomto ohledu tvrdí, že v důsledku režimu certifikátů elektřiny je s ohledem na kvótu pro certifikáty elektřiny, která je v daném období stanovena na 0,179, vyhrazeno asi 18 % elektřiny spotřebovávané na švédském trhu výrobcům zelené elektřiny nacházejícím se ve Švédsku na úkor dovozů elektřiny z ostatních členských států. Takovou překážku v obchodu podle ní nelze odůvodnit ochranou životního prostředí, zejména proto, že spotřeba zelené elektřiny ve Švédsku byla rovněž podpořena vydáváním certifikátů elektřiny za zelenou elektřinu, která sice byla spotřebována ve Švédsku, avšak byla vyrobena v jiných členských státech.
- 26 Förvaltningsrätten i Linköping uvodem uvádí, že uvedené rozhodnutí bylo přijato na základě zákona z roku 2003, avšak spor v původním řízení musí být v souladu se švédskou právní úpravou řešen podle zákona použitelného v době, kdy jej soud posuzuje, tj. v tomto případě podle zákona z roku 2011. Posledně jmenovaný zákon navíc změnil úpravu použitelnou na problematiku věci v původním řízení pouze minimálně.
- 27 Uvedený soud zastává názor, že je nejprve třeba určit, zda je režim certifikátů elektřiny dotčený ve věci v původním řízení režimem podpory podle článku 2 druhého pododstavce písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28, když upřednostňuje výrobu zelené elektřiny, zatímco uvedená ustanovení hovoří o jejím využívání a spotřebě. Pokud tomu tak je, má za to, že je třeba dále určit, zda je tento režim uvedenou směrnicí povolen, pakliže vylučuje ze své působnosti zařízení vyrábějící zelenou elektřinu v jiných členských státech.
- 28 Tento soud dále uvádí, že uvedený režim poskytuje švédským výrobcům zelené elektřiny přímou ekonomickou výhodu oproti výrobcům z jiných členských států. Poukazuje na to, že zákon z roku 2011 sice formálně neváže prodej certifikátů elektřiny na příslušné množství elektřiny, avšak tato právní úprava může nepřímo zvýhodnit prodej elektřiny vnitrostátního původu, jelikož dodavatelé mohou být motivováni kupovat elektřinu od vnitrostátních výrobců, neboť tito výrobci jim mohou zajistit certifikáty, které tito dodavatelé potřebují pro účely dosažení kvóty, kterou musí splnit.

- 29 Za předpokladu, že je uvedená právní úprava opatřením s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu ve smyslu článku 34 SFEU, je tedy podle tohoto soudu třeba si položit otázku, zda může být toto opatření v tomto případě odůvodněno naléhavými důvody týkajícími se ochrany životního prostředí.
- 30 V této souvislosti se förvaltningsrätten i Linköping táže na případnou relevanci rozsudku PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) vzhledem k tomu, že švédský režim certifikátů elektřiny na rozdíl od německého režimu podpory dotčeného ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, formálně neukládá dodavatelům elektřiny povinnost odběru elektřiny od vnitrostátních výrobců, a vzhledem k tomu, že od vydání uvedeného rozsudku prošlo unijní právo vývojem, tj. byly přijaty směrnice 2001/77 a 2009/28.
- 31 Uvedený soud se konečně táže, zda by neměl zákon z roku 2011 s ohledem na zásadu právní jistoty výslovně stanovit, že zelenou elektřinu vyrobenou mimo švédské území vyjímá z působnosti režimu podpory dotčeného ve věci v původním řízení.
- 32 Za těchto podmínek Verwaltungsgericht Sigmaringen rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Švédský systém certifikátů elektřiny je vnitrostátní režim podpory, který dodavatelům elektřiny a některým spotřebitelům elektřiny v tomto členském státě ukládá povinnost nákupu certifikátů elektřiny v poměrném množství k dodávkám či spotřebě, aniž výslovně vyžaduje nákup elektřiny pocházející z téhož zdroje. Certifikáty elektřiny jsou vydávány švédským státem a dokládají, že bylo vyrobeno určité množství elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Výrobci [zelené] elektřiny získávají prodejem těchto certifikátů dodatečný příjem k příjmu z výroby elektřiny. Je třeba ustanovení čl. 2 [druhý pododstavec] písm. k) a čl. 3 odst. 3 [směrnice 2009/28] vykládat v tom smyslu, že umožňují členskému státu uplatňovat výše popsaný režim podpory, jehož se mohou účastnit pouze výrobci nacházející se na území tohoto státu a jež má za následek, že jsou uvedení výrobci hospodářsky zvýhodněni oproti výrobcům, jimž nelze certifikáty elektřiny vydat?
- 2) Lze takový systém, jaký je popsán v otázce 1, považovat ve světle ustanovení článku 34 SFEU za množstevní omezení dovozu nebo opatření s rovnocenným účinkem?
- 3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku, může být takový systém slučitelný s článkem 34 SFEU s ohledem na jeho cíl spočívající v podpoře výroby [zelené] elektřiny?
- 4) Má na posouzení výše uvedených otázek vliv skutečnost, že vnitrostátní právní předpis výslovně nestanoví, že se režim podpory vztahuje pouze na domácí výrobce?“

Řízení před Soudním dvorem

- 33 Podáními došlými soudní kanceláři Soudního dvora dne 5. a 6. února 2014 a 14. března 2014 požádal Evropský parlament, Rada Evropské unie a Švédské království o znovuotevření ústní části řízení.
- 34 Na podporu těchto žádostí tvrdí, že po vynesení stanoviska generálního advokáta, který Soudnímu dvoru navrhl, aby rozhodl, že je čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28 neplatný, a vzhledem k tomu, že by se proto Soudní dvůr mohl věcí zabývat spíše z hlediska argumentů týkajících se neplatnosti uvedeného ustanovení než jeho výkladu, jež nebyly mezi zúčastněnými projednány, by jim mělo být umožněno, aby se v tomto ohledu vyjádřili.
- 35 Podle článku 83 jednacího řádu může Soudní dvůr po vypsání generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít

rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.

- 36 Soudní dvůr zastává v tomto případě názor, že má po vyslechnutí generálního advokáta k dispozici veškeré informace potřebné k rozhodnutí. Dále uvádí, že věc nemusí být řešena na základě argumentů týkajících se neplatnosti směrnice 2009/28, které nebyly mezi zúčastněnými projednány podle článku 23 statutu Soudního dvora.
- 37 Za těchto podmínek není třeba nařizovat znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 38 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28 vykládány v tom smyslu, že umožňují členskému státu zavést takový režim podpory, jako je režim dotčený ve věci v původním řízení, podle něhož se výrobcům zelené elektřiny vydávají obchodovatelné certifikáty pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na území tohoto státu a podle něhož mají dodavatelé a určití uživatelé elektřiny povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určité množství takových certifikátů v poměru k celkovému množství jimi dodané či spotřebované elektřiny.
- 39 Na prvním místě je třeba zkoumat, že je takový režim podpory zelené elektřiny, jako je režim dotčený ve věci v původním řízení, „režimem podpory“ ve smyslu čl. 2 druhého pododstavce písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28.
- 40 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že podle bodu 25 odůvodnění uvedené směrnice měl unijní zákonodárce za to, že důležitým prostředkem k dosažení cíle této směrnice je zajistit řádné fungování vnitrostátních režimů podpory podle směrnice 2001/77/ES.
- 41 Z bodu 14 odůvodnění směrnice 2001/77 výslovně vyplývá, že k různým vnitrostátním systémům podpory podle uvedené směrnice patří mechanismy podpory, které stejně jako režim podpory dotčený ve věci v původním řízení využívají „zelené certifikáty“.
- 42 Ustanovení článku 2 druhého pododstavce písm. k) a l) směrnice 2009/28 také hovoří o vnitrostátních režimech podpor využívajících „zelené certifikáty“.
- 43 Stran okolnosti, že režim dotčený ve věci v původním řízení podporuje spíše „výrobu“ zelené elektřiny než její „využívání“ či „spotřebu“ ve smyslu článku 2 druhého pododstavce písm. k) a čl. 3 odst. 1 této směrnice, je třeba uvést následující.
- 44 Pokud jde o skutečnost, že se definice „režimu podpory“ obsažená v článku 2 druhém pododstavci písm. k) směrnice 2009/28 vztahuje, jak zdůrazňuje předkládající soud, na nástroje, režimy či mechanismy určené k podpoře „využívání“ zelené energie, a to případně prostřednictvím povinnosti ji „využívat“, je třeba vzít v úvahu, že podle článku 1 této směrnice, který vymezuje její předmět působnosti, uvedená směrnice stanoví společný rámec pro podporu výroby zelené energie [pozn. překladatele: což však z českého znění „společný rámec pro podporu energie“ není zřejmé na rozdíl od francouzského znění „un cadre commun pour la promotion de la **production** d'énergie“].

- 45 Zadruhé je třeba uvést, že čl. 2 druhý pododstavec písm. l) uvedené směrnice upřesňuje, co je třeba chápat pod pojmem „povinnost využívat energii z obnovitelných zdrojů“ ve smyslu článku 2 druhého pododstavce písm. k) této směrnice. V tomto ohledu písmeno l) uvedeného pododstavce hovoří o vnitrostátním režimu podpory, který požaduje po výrobcích, aby zahrnuli určitou část zelené energie do „výroby“, po dodavatelích energie, aby zahrnuli určitou část energie [vyrobené] z obnovitelných zdrojů do dodávky, nebo po spotřebitelích energie, aby zahrnuli určitou část energie [vyrobené] z obnovitelných zdrojů do spotřeby, a zároveň výslovně stanoví, že do této kategorie spadají režimy, v jejichž rámci mohou být tyto požadavky splněny používáním zelených certifikátů.
- 46 Režim podpory dotčený ve věci v původním řízení přitom tyto znaky splňuje, jelikož stanoví k tíži dodavatelů elektřiny a určitých spotřebitelů povinnost využívat zelené certifikáty ke splnění jejich povinnosti zahrnout určité množství zelené elektřiny do jejich dodávky nebo spotřeby.
- 47 Pokud jde dále o okolnost, že závazné národní cíle, k jejichž splnění mají přispět režimy podpory podle čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28, jsou v čl. 3 odst. 1 této směrnice vymezeny poměrem zelené elektřiny na „konečnou spotřebu“ energie, je třeba uvést, že podle čl. 5 odst. 1 a 3 uvedené směrnice se tato spotřeba ve skutečnosti vypočte z množství zelené elektřiny „vyrobené“ v daném členském státě.
- 48 Z konstatování uvedených v bodech 40 až 47 tohoto rozsudku vyplývá, že takový režim podpory výroby zelené elektřiny využívající zelené certifikáty, jako je režim dotčený ve věci v původním řízení, vykazuje znaky požadované k tomu, aby mohl být kvalifikován jako „režim podpory“ ve smyslu čl. 2 druhého pododstavce písm. k) čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28.
- 49 Pokud jde zadruhé o pochybnosti předkládajícího soudu ohledně skutečnosti, že režim podpory dotčený ve věci v původním řízení vydává certifikáty elektřiny pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na státním území, je nutno konstatovat, že unijní zákonodárce přijetím směrnice 2009/28 takové územní omezení umožnil.
- 50 V tomto ohledu z bodu 25 odůvodnění této směrnice vyplývá, že podle uvedené směrnice většina členských států uplatňuje režimy podpory, které poskytují výhody výhradně v případě energie z obnovitelných zdrojů vyrobené na jejich území, přičemž v zájmu zajištění účinnosti těchto režimů jakožto opatření, která mají přispět ke splnění globálních národních cílů, je zásadní, aby tyto státy byly schopny určit, zda a v jakém rozsahu se jejich vnitrostátní režimy podpory vztahují na zelenou energii vyrobenou v jiných členských státech, a aby byly schopny se na tom dohodnout prostřednictvím mechanismů spolupráce stanovených v uvedené směrnici.
- 51 Článek 3 odst. 3 směrnice 2009/28 výslovně stanoví, že členské státy mají právo rozhodnout podle článků 5 až 11 uvedené směrnice o rozsahu, v jakém podpoří energii z obnovitelných zdrojů vyrobenou v jiném členském státě, aniž jsou dotčeny články 107 a 108 SFEU.
- 52 Pokud jde konečně konkrétně o vnitrostátní režimy využívající zelené certifikáty, je třeba uvést, že unijní zákonodárce v bodech odůvodnění 52 a 56 této směrnice výslovně upřesnil, že záruky původu vydávané v členských státech podle uvedené směrnice je třeba odlišit od zelených certifikátů používaných v rámci vnitrostátních režimů podpory a že tyto záruky samy o sobě nezakládají právo na čerpání výhod z takových vnitrostátních režimů podpory. Jak ostatně vyplývá z čl. 2 druhého pododstavce písm. j) a čl. 15 odst. 1 a 9 téže směrnice, záruky původu, jejichž jediným účelem je sloužit jako doklad konečnému spotřebiteli o podílu zelené energie na skladbě zdrojů energie dodavatele, nemusí členské státy pro tento účel vzájemně uznávat.
- 53 To potvrzuje, že unijní zákonodárce nehodlal uložit členským státům, které zvolily režim podpory využívající zelené certifikáty, povinnost vztáhnout tento režim i na zelenou elektřinu vyrobenou na území jiného členského státu.

54 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 2 druhý pododstavec písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28 musí být vykládány v tom smyslu, že umožňují členskému státu zavést takový režim podpory, jako je režim dotčený ve věci v původním řízení, podle něhož se vydávají obchodovatelné certifikáty výrobcům zelené elektřiny pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na území tohoto státu a podle něhož mají dodavatelé a určití uživatelé elektřiny povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet takových certifikátů odpovídající poměrné části celkového množství jimi dodané či spotřebované elektřiny.

K druhé a třetí otázce

55 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda musí být článek 34 SFEU vykládán v tom smyslu, že lze za opatření s účinkem rovnocenným kvantitativnímu omezení dovozu ve smyslu tohoto ustanovení považovat takovou vnitrostátní úpravu, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž se obchodovatelné certifikáty vydávají výrobcům zelené elektřiny pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na území tohoto státu a podle něhož mají dodavatelé a určití uživatelé elektřiny povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet takových certifikátů v poměru k celkovému množství jimi dodané či spotřebované elektřiny, nechtějí-li platit zvláštní poplatek. Pro případ kladné odpovědi se tento soud táže, zda může být taková právní úprava odůvodněna s ohledem na cíl spočívající v podpoře výroby zelené elektřiny, který sleduje.

K použitelnosti článku 34 SFEU

56 Podle Energimyndigheten a švédské a německé vlády není třeba posuzovat omezení a kvalifikovat tak místní působnost právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení ve světle článku 34 SFEU, jelikož směrnice 2009/28 je harmonizačním opatřením, které výslovně stanoví, že členské státy nemusí otevřít své režimy podpory zelené elektřině vyrobené v ostatních členských státech a že takové případné otevření je pro tyto státy pouhou možností, která musí být v takovém případě realizována výlučně způsobem stanoveným touto směrnicí.

57 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že každé vnitrostátní opatření v oblasti, jež byla předmětem úplné harmonizace na unijní úrovni, musí být posuzováno vzhledem k ustanovením tohoto harmonizačního předpisu, a nikoliv vzhledem k ustanovením primárního práva (viz zejména rozsudek Radlberger Getränkegesellschaft a S. Spitz, C-309/02, EU:C:2004:799, bod 53 a citovaná judikatura).

58 V tomto případě je tedy třeba zjistit, zda lze mít za to, že směrnicí 2009/28 došlo k takové harmonizaci, která vylučuje zkoumání slučitelnosti takové právní úpravy, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, s článkem 34 SFEU.

59 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že unijní zákonodárce rozhodně nehodlal úplně harmonizovat vnitrostátní režimy podpory výroby zelené elektřiny, přičemž vycházel z konstatování, jak vyplývá konkrétně z bodu 25 odůvodnění této směrnice, že členské státy mají odlišné režimy podpory a že je ze zásady třeba zaručit jejich řádné fungování, aby byla zachována důvěra investorů, a umožnit těmto státům určit efektivní vnitrostátní opatření k dosažení závazných celkových národních cílů, které jim ukládá uvedená směrnice.

60 Definice „režimu podpory“ pro účely uplatnění téže směrnice, obsažená v jejím článku 2 druhém pododstavci písm. k), rovněž zdůrazňuje, že nástroje, režimy či mechanismy podpory mají v zásadě vnitrostátní povahu, a obsahuje pouze obecný výčet druhů stávajících vnitrostátních opatření určených k podpoře využívání energie vyrobené z obnovitelných zdrojů.

61 Článek 1 směrnice 2009/28 popisující její předmět neobsahuje vodítka, z nichž by bylo možné dovodit, že má tato směrnice harmonizovat znaky jednotlivých vnitrostátních režimů podpory.

- 62 Ani článek 3 odst. 3 uvedené směrnice, který v podstatě pouze povoluje a podporuje vnitrostátní režimy podpory pro výrobu zelené energie, neuvádí nic bližšího stran takových znaků kromě toho, že členské státy jsou oprávněny rozhodnout se v souladu s články 5 až 11 téže směrnice, do jaké míry budou podporovat zelenou energii vyrobenou v jiném členském státě.
- 63 Za výše popsaných okolností nelze mít za to, že měla směrnice 2009/28, která řeší tento aspekt místní působnosti vnitrostátních režimů podpory, úplně harmonizovat příslušnou oblast ve smyslu judikatury uvedené v bodě 57 tohoto rozsudku způsobem, který vylučuje posouzení jejich slučitelnosti s článkem 34 SFEU (obdobně viz rozsudek Radlberger Getränkegesellschaft a S. Spitz, EU:C:2004:799, body 54 až 57).
- 64 Vzhledem k výše uvedenému je třeba vyložit ustanovení smlouvy o volném pohybu zboží v perspektivě naznačené druhou a třetí otázkou.

K existenci omezení obchodu

- 65 Volný pohyb zboží mezi členskými státy je základní zásadou zakotvenou Smlouvou, jež je vyjádřena v zákazu stanoveném v článku 34 SFEU (viz zejména rozsudek Komise v. Dánsko, C-192/01, EU:C:2003:492, bod 38).
- 66 Podle ustálené judikatury uvedené opatření zakazuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu mezi členskými státy a týká se každého opatření členských států, které může přímo nebo nepřímo, skutečně nebo potenciálně narušit obchod uvnitř Společenství (viz zejména rozsudky Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, bod 5 et PreussenElektra, EU:C:2001:160, bod 69).
- 67 V tomto ohledu je přitom nutné konstatovat, že právní úprava dotčená ve věci v původním řízení je s to přinejmenším nepřímo a potenciálně z různých důvodů narušit dovozy elektřiny a zejména zelené elektřiny pocházející z jiných členských států.
- 68 Podle uvedené právní úpravy musí mít dodavatelé a někteří spotřebitelé každoročně k určitému datu určitý počet certifikátů elektřiny, aby splnili kvótu, která je pro ně stanovena v závislosti na celkovém množství jimi dodané či spotřebované elektřiny.
- 69 Jelikož nebyla v této otázce uzavřena mezinárodní smlouva, ke splnění této povinnosti lze využít pouze certifikáty vydané na základě vnitrostátního režimu. Uvedení dodavatelé a spotřebitelé tak mají obecně povinnost koupit takové certifikáty za elektřinu, kterou dováží, nechtějí-li platit zvláštní poplatek.
- 70 Taková opatření tedy mohou omezit dovozy elektřiny pocházející z jiných členských států (obdobně viz zejména rozsudek Ligur Carni a další, C-277/91, C-318/91 a C-319/91, EU:C:1993:927, bod 36).
- 71 Předkládající soud dále v rozhodnutí i v otázkách uvádí, že výrobci zelené elektřiny mohou v rámci režimu podpory zavedeného právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení prodat své certifikáty elektřiny na konkurenčním trhu určeném pro tento prodej, avšak tato právní úprava těmto výrobcům nezakazuje prodávat tyto certifikáty společně s elektřinou, kterou vyrábí.
- 72 Tato možnost může v praxi případně otevřít cestu k jednání a konkretizaci smluvních vztahů, jež mohou být i dlouhodobé a v jejichž rámci jsou upraveny dodávky vnitrostátní elektřiny takovými výrobci dodavatelům či uživatelům elektřiny, přičemž posledně jmenovaní mohou tímto způsobem získat elektřinu i zelené certifikáty, jež potřebují ke splnění povinné kvóty.
- 73 Z toho vyplývá, že režim podpory dotčený ve věci v původním řízení též může přinejmenším potenciálně omezit dovozy elektřiny pocházející z jiných členských států (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Irsko, 249/81, EU:C:1982:402, body 27 à 29).

- 74 V této souvislosti je třeba zejména připomenout, že skutečnost, že některý členský stát nepřijme dostatečná opatření, aby odstranil překážky bránící volnému pohybu zboží, vytvořené zejména v důsledku jednání hospodářských subjektů, které umožnila konkrétní právní úprava, kterou zavedl, může narušovat obchod uvnitř Společenství stejně jako konání (v tomto smyslu viz rozsudky Komise v. Francie, C-265/95, EU:C:1997:595, bod 31 a Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, bod 58).
- 75 Vzhledem k výše uvedenému je třeba konstatovat, že taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, je s to omezit dovozy elektřiny, a zejména zelené elektřiny pocházející z jiných členských států, a je tedy opatřením s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu, které je v zásadě neslučitelné s povinnostmi unijního práva plynoucími z článku 34 SFEU, ledaže lze tuto právní úpravu objektivně odůvodnit (v tomto smyslu viz zejména rozsudek Komise v. Rakousko, C-320/03, EU:C:2005:684, bod 69).

K případnému odůvodnění

- 76 Z ustálené judikatury vyplývá, že vnitrostátní právní úprava či praxe, která představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením, může být odůvodněna jedním z důvodů obecného zájmu uvedených v článku 36 SFEU nebo kategorickými požadavky. V obou případech musí být vnitrostátní opatření v souladu se zásadou proporcionality způsobilé zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nesmí překračovat meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení (viz zejména rozsudek Komise v. Rakousko, C-524/07, EU:C:2008:717, bod 54 a citovaná judikatura).

– K cíli spočívajícímu v podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie

- 77 Podle ustálené judikatury mohou být vnitrostátní opatření způsobilá narušit obchod uvnitř Společenství odůvodněna naléhavými důvody týkajícími se ochrany životního prostředí (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Rakousko, EU:C:2008:717, bod 57 a citovaná judikatura).
- 78 V tomto ohledu je třeba připomenout, že využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, které má podporovat taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, je užitečné k ochraně životního prostředí, neboť přispívá ke snížení emisí skleníkových plynů, jež jsou jedním z hlavních důvodů klimatických změn, k jejichž potírání se Evropská unie a její členské státy zavázaly (v tomto smyslu viz rozsudek PreussenElektra, EU:C:2001:160, bod 73).
- 79 Takové větší využívání obnovitelných zdrojů energie, jak uvádí výslovně první bod odůvodnění směrnice 2009/28, je jednou z důležitých součástí balíčku opatření, která jsou zapotřebí ke snižování emisí skleníkových plynů a ke splnění Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu a dalších závazků Společenství a mezinárodních závazků týkajících se snižování emisí skleníkových plynů po roce 2012.
- 80 Soudní dvůr již uvedl, že takové zvýšení slouží k ochraně zdraví a života osob a zvířat, jakož i ochraně rostlin, což jsou důvody obecného zájmu uvedené v článku 36 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek PreussenElektra, EU:C:2001:160, bod 75).
- 81 Z článku 194 odst. 1 písm. c) SFEU kromě toho vyplývá, že rozvoj obnovitelných zdrojů energie je jedním z cílů, jimiž je vedena politika Unie v oblasti energetiky.
- 82 Vzhledem k výše uvedenému je třeba připustit, že takový cíl spočívající v podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, jako je cíl sledovaný právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, je v zásadě s to odůvodnit případné překážky volnému pohybu zboží.

– K proporcionalitě

- 83 Jak bylo připomenuto v bodě 76 tohoto rozsudku, uvedenou vnitrostátní právní úpravu lze odůvodnit, jsou-li splněny požadavky zásady proporcionality, tj. musí být způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nesmí překračovat meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení.
- 84 V odpověď na určité otázky, které v tomto ohledu vznesl předkládající soud, je nejprve nutno ve světle vývoje, k němuž došlo v příslušné unijní právní úpravě, posoudit některé zvláštnosti trhu s elektřinou, jež Soudní dvůr zohlednil při posuzování proporcionality v rozsudku *PreussenElektra*, (EU:C:2001:160).
- 85 Jak uvedl generální advokát v bodech 83 až 86 stanoviska, konstatování Soudního dvora v bodě 78 uvedeného rozsudku, že platná směrnice 96/92/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 1997, L 27, s. 20) představuje pouze určitou fázi liberalizace trhu s elektřinou a zachovává některé překážky obchodu s elektřinou mezi členskými státy, již není aktuální.
- 86 Je totiž nutné připomenout, že Unie následně přijala různé právní předpisy, jejichž předmětem bylo odstranit postupně uvedené překážky s cílem zavést plně funkční vnitřní trh s elektřinou, v jehož rámci je posílen přeshraniční obchod s elektřinou v Unii a všichni dodavatelé mohou dodávat své produkty a spotřebitelé si mohou svobodně zvolit dodavatele. To platí zejména pro po sobě následující směrnice 2003/54 a 2009/72/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54 (Úř. věst. L 211, s. 55) a po sobě následující nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ze dne 26. června 2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou (Úř. věst. L 176, s. 1; Zvl. vyd. 12/02, s. 175) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení č. 1228/2003 (Úř. věst. L 211, s. 15).
- 87 Na konstatování Soudního dvora v bodě 79 rozsudku *PreussenElektra* (EU:C:2001:160), podle něhož je povaha elektřiny taková, že jakmile je jednou připuštěna do přenosové nebo distribuční soustavy, je obtížné určit její původ a zejména zdroj energie, ze kterého byla vyrobena, se však nic nemění.
- 88 Okolnost, že po sobě následující směrnice 2001/77 a 2009/28 stanovily, že lze původ zelené elektřiny osvědčit prostřednictvím záruk původu na uvedeném konstatování nic nemění.
- 89 Jak již bylo uvedeno v bodě 52 tohoto rozsudku, jediným účelem těchto záruk původu je sloužit jako doklad konečnému spotřebiteli o podílu zelené energie na skladbě zdrojů energie dodavatele elektřiny.
- 90 Dále je třeba konstatovat, že uvedené záruky nemohou vzhledem k nerozlišitelnosti elektřiny přítomné v přenosové a distribuční soustavě osvědčit, že určité množství elektřiny dodané touto soustavou pochází právě z obnovitelných zdrojů energie, k nimž byly tyto záruky vydány, takže v praxi je obtížné systematicky identifikovat elektřinu ve fázi distribuce a spotřeby jako zelenou elektřinu.
- 91 Po těchto úvodních poznámkách je třeba se nejprve zaměřit na jeden z aspektů právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, na který poukazuje předkládající soud ve svých otázkách a kvůli němuž nebylo společnosti Ålands Vindkraft udělen souhlas, tj. skutečnost, že certifikáty elektřiny jsou na základě této právní úpravy vydávány pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na vnitrostátním území.
- 92 V tomto ohledu je třeba připustit, že za stávajícího stavu unijního práva lze takové územní omezení *per se* považovat za nezbytné k dosažení legitimního cíle sledovaného v daném případě spočívajícího v podpoře většího využívání obnovitelných zdrojů energie při výrobě elektřiny.

- 93 Je sice pravda, jak uvádí společnost Ålands Vindkraft, že cíl spočívající v ochraně životního prostředí, který podporuje větší výrobu a spotřebu zelené elektřiny, tj. zejména snížení emisí skleníkových plynů, jakož i s ním související cíle spočívající v ochraně zdraví a života osob a zvířat i v ochraně rostlin, by v rámci Unie mohly být podle všeho naplňovány bez ohledu na to, zda jsou zdrojem tohoto nárůstu zařízení nacházející se na území toho či onoho členského státu.
- 94 Unijní právo však neharmonizovalo vnitrostátní režimy podpory zelené elektřiny, a členské státy proto v zásadě mohou omezit působnost takových režimů na výrobu zelené elektřiny na svém území.
- 95 Zprvč okolnost, že vnitrostátní režim podpory přímo zvýhodňuje spíše výrobu zelené elektřiny než pouze spotřebu, lze konkrétně vysvětlit tím, že ekologický je pouze způsob výroby takové elektřiny a že environmentální cíle týkající se snížení emisí skleníkových plynů lze efektivně naplňovat především ve fázi výroby.
- 96 Jak bylo uvedeno v bodech 87 a 90 tohoto rozsudku, jakmile je zelená elektřina vpuštěna do přenosové a distribuční soustavy, je nicméně obtížné určit její konkrétní původ, takže v praxi je obtížné systematicky identifikovat elektřinu ve fázi distribuce a spotřeby jako zelenou elektřinu.
- 97 Dále je třeba připomenout, jak vyplývá z bodů 1 a 25 odůvodnění a z čl. 3 odst. 1 čl. 5 odst. 1 a 3 směrnice 2009/28 a jak bylo uvedeno v rámci posouzení první otázky, že unijní zákonodárce uložil členským státům závazné národní cíle vyjádřené v kvótách pro výrobu zelené elektřiny, aby zajistil, že budou splněny mezinárodní environmentální závazky Unie.
- 98 Co se zadruhé týče toho, že režim podpory dotčený ve věci v původním řízení má podporovat pouze výrobu zelené elektřiny na území státu, je potřeba uvést, jak uvedl i unijní zákonodárce v bodě 15 odůvodnění směrnice 2009/28, že výchozí pozice, možnosti energie z obnovitelných zdrojů a skladby zdrojů energie každého členského státu se liší, což uvedeného zákonodárce vedlo k závěru, že je třeba tyto rozdíly zohlednit a vhodně a spravedlivě rozložit mezi tyto členské státy úsilí za účelem splnění uvedených mezinárodních závazků Unie.
- 99 Jak ostatně uvedený zákonodárce uvedl v bodě 25 odůvodnění uvedené směrnice, k zajištění řádného fungování vnitrostátních režimů podpory je podle všeho zásadní, aby byla zachována důvěra investorů a aby členské státy mohly kontrolovat dopad a náklady těchto režimů na základě svých odlišných potenciálů.
- 100 Dále je třeba připomenout, že stávající režimy podpory si podle unijního zákonodárce sice zachovaly svou národní a v zásadě teritoriální povahu, nicméně unijní zákonodárce nestanovil totéž v případě jednotlivých mechanismů umožňujících členským státům spolupracovat v co nejvyšší míře za účelem dosažení závazných cílů, které jim ukládá uvedená směrnice. K těmto mechanismům patří i možnost zavést společné režimy podpory podle článku 11 téže směrnice.
- 101 Jak bylo uvedeno v bodě 22 tohoto rozsudku, takovou možnost využilo Švédské království a Norské království, které své režimy podpory využívající zelené certifikáty integrovaly.
- 102 Pokud jde o skutečnost uváděnou společností Ålands Vindkraft, že Švédské království má údajně kapacity na výrobu zelené elektřiny umožňující mu splnit závazné národní cíle uložené uvedenou směrnicí, je třeba konstatovat, že i kdyby tato skutečnost byla prokázána, nemůže odůvodnit závěr, že již není třeba územně omezovat režim podpory dotčený ve věci v původním řízení.
- 103 V tomto ohledu totiž postačí uvést, že podstatou takového režimu podpory zelené energie – jejíž výrobní náklady jsou, jak podotýká švédská vláda a Komise, v porovnání s náklady na elektřinu vyrobenou z neobnovitelných zdrojů energie stále vysoké – je dlouhodobá podpora investic do nových

zařízení prostřednictvím určitých záruk výrobcům, co se týče budoucího prodeje jimi vyrobené zelené elektřiny. Efektivita takového režimu si z podstaty věci vyžaduje určitou kontinuitu, aby bylo chráněno legitimní očekávání investorů, kteří se v tomto směru zavázali zajišťovat provoz těchto zařízení.

- 104 Vzhledem k výše uvedenému Švédské království podle všeho neporušilo zásadu proporcionality pouze z toho důvodu, že omezilo takový režim podpory využívající zelených certifikátů, jako je režim dotčený ve věci v původním řízení, pouze na zelenou elektřinu vyrobenou na státním území. Za současného stavu unijního práva mohl tento členský stát legitimně dospět k závěru, že takové územní omezení nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího ve zvýšení výroby a nepřímou spotřeby zelené elektřiny v Unii, který sleduje tento vnitrostátní režim i směrnice 2008/29, do jejíž působnosti spadá.
- 105 Na druhém místě je však třeba zkoumat, zda lze s ohledem na právě probraná územní omezení ve spojení s ostatními znaky právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, jež zmiňuje předkládající soud, učinit závěr, že tato právní úprava jako celek splňuje požadavky plynoucí ze zásady proporcionality.
- 106 V tomto ohledu je totiž třeba připomenout, že podle předkládacího rozhodnutí se tato právní úprava vyznačuje tím, že dodavatelům a některým uživatelům elektřiny ukládá povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet certifikátů elektřiny v poměru k jimi dodanému či spotřebovanému množství elektřiny, nechtějí-li platit zvláštní poplatek.
- 107 Podle popisu v uvedeném rozhodnutí si mohou dotčené osoby opatřit certifikáty elektřiny, které výrobci prodávají na zvláštním konkurenci otevřeném trhu, kde je cena certifikátu určována na základě poptávky a nabídky, a uvedená právní úprava nevyžaduje ani nezakazuje, aby byla elektřina a certifikáty nabývána současně od téhož výrobce.
- 108 Z právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení tak vyplývá, že v případě dovozu zelené elektřiny, kterou společnost Ålands Vindkraft vyrobí ve Finsku a doveze do Švédska, musí dotčení dodavatelé či spotřebitelé včetně společnosti Ålands Vindkraft v případě, že je dodavatelem, obecně nakoupit certifikáty elektřiny odpovídající množství takto dovezené elektřiny.
- 109 V této souvislosti je třeba nejprve uvést, že vnitrostátní režim podpory, který jako režim dotčený ve věci v původním řízení využívá zelené certifikáty, má vést k tomu, že vyšší náklady spojené s výrobou zelené elektřiny ponese trh, tj. dodavatelé a uživatelé elektřiny, kteří musí splnit určitou kvótu, a v konečném důsledku i spotřebitelé.
- 110 Členský stát volbou tohoto mechanismu nepřekračuje meze pravomoci, kterou má při plnění legitimního cíle spočívajícího ve zvýšení výroby zelené elektřiny.
- 111 Z druhé je třeba podotknout, že například na rozdíl od investiční podpory má tento typ režimu podporovat provoz zařízení na výrobu zelené elektřiny, která již zahájila činnost. Povinnost splnit určitou kvótu má tedy výrobcům zelené elektřiny konkrétně zaručit odbyť certifikátů, jež jim byly vydány, a usnadnit tak prodej zelené elektřiny, kterou vyrábí za vyšší cenu, než je tržní cena klasické energie.
- 112 Podle všeho tedy nelze pochybovat o motivaci zvýšit výrobu zelené elektřiny, kterou takový režim obecně vyvolává v řadách výrobců elektřiny včetně těch, kteří jsou zároveň jak výrobci, tak dodavateli či spotřebiteli, a ani o vhodnosti takového režimu k dosažení legitimního cíle, který je v daném případě sledován.

- 113 Na třetím místě je však třeba zmínit, že řádné fungování takového režimu nutně implikuje existenci tržních mechanismů, které by provozovatelům, kteří musí dodržet určitou kvótu a dosud nemají certifikáty potřebné ke splnění uvedené povinnosti, umožnily získat certifikáty efektivním způsobem a za rovnocenných podmínek.
- 114 Je tedy třeba, aby byly zavedeny mechanismy zajišťující zřízení skutečného trhu s certifikáty, na němž se bude moci účinně střetávat nabídka s poptávkou a který bude směřovat k rovnovážnému stavu, tak aby si dotčení dodavatelé a uživatelé mohli takové certifikáty opatřit za rovnocenných podmínek.
- 115 Podle předkládajícího soudu jsou přitom zelené certifikáty v dotčeném členském státě skutečně prodávány na konkurenčním trhu, takže jejich cena je určována na základě nabídky a poptávky.
- 116 Stran okolnosti, že podle právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení musí dodavatelé a uživatelé, kteří nesplní povinnou kvótu, zaplatit zvláštní poplatek, je třeba uvést následující. Ačkoli lze uložení takového poplatku považovat za nezbytný podnět k tomu, aby výrobci zvyšovali výrobu zelené elektřiny a aby provozovatelé, kteří musí splnit určitou kvótu, skutečně kupovali požadované certifikáty, je navíc nutné, aby způsob stanovení a výše tohoto poplatku nepřesahovaly meze toho, co je nezbytné k takovému podněcování, přičemž je třeba předejít tomu, aby byli dotčení provozovatelé nepřiměřeně sankcionováni.
- 117 Začtvrté je třeba připomenout, že předkládající soud zdůrazňuje, že právní úprava dotčená ve věci v původním řízení nezakazuje dodavatelům a uživatelům, kteří podléhají povinnosti splnit určitou kvótu, nakoupit od vnitrostátních výrobců zelené elektřiny certifikáty elektřiny současně s elektřinou. Společnost Ålands Vindkraft zdůrazňuje, že vnitrostátní výrobci zelené elektřiny tak mohou spojením prodeje certifikátů elektřiny s elektřinou podpořit její prodej.
- 118 V tomto ohledu je třeba uvést, že pokud existuje trh se zelenými certifikáty splňující podmínky uvedené v bodech 113 a 114 tohoto rozsudku, na němž mohou hospodářské subjekty, které dovezly elektřinu pocházející z jiných členských států, nakoupit efektivním způsobem certifikáty za rovnocenných podmínek, pak skutečnost, že vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení nezakazuje výrobcům zelené elektřiny prodávat hospodářským subjektům, kteří podléhají povinnosti splnit určitou kvótu, elektřinu společně s certifikáty, neznamená, že tato právní úprava překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího ve zvýšení výroby zelené elektřiny. To, že existuje taková možnost, totiž podle všeho může výrobce dále podnítit k tomu, aby zvýšili výrobu zelené elektřiny.
- 119 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na druhou a třetí otázku odpovědět tak, že článek 34 SFEU nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž se obchodovatelné certifikáty vydávají výrobcům zelené elektřiny pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na území tohoto státu a podle níž mají dodavatelé a určití uživatelé elektřiny povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet takových certifikátů v poměru k celkovému množství jimi dodané či spotřebované elektřiny, jinak budou muset uhradit zvláštní poplatek.

Ke čtvrté otázce

- 120 S ohledem na odůvodnění uvedené v předkládacím rozhodnutí je podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu to, zda za předpokladu, že musí být článek 34 SFEU vykládán v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která zavedenou podporu vyhrazuje pouze pro zelenou elektřinu vyrobenou na území dotčeného členského státu, nepřipouští unijní právo a konkrétně zásada právní jistoty, kterou zakotvuje, stav, kdy omezení územní působnosti nevyplývá výslovně z ustanovení této právní úpravy.

- 121 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle uvedeného soudu se režim certifikátů elektřiny na základě právního předpisu dotčeného ve věci v původním řízení nevztahuje na zařízení na výrobu zelené elektřiny nacházející se mimo švédské území. Uvádí, že uvedené omezení sice výslovně nevyplývá ze znění tohoto právního předpisu, avšak takový výklad vyplývá z důvodové zprávy k tomuto předpisu.
- 122 Komise v tomto ohledu tvrdí, že toto omezení výslovně vyplývá ze znění článku 5 kapitoly 1 zákona z roku 2011, takže Soudní dvůr nemusí na položenou otázku odpovídat.
- 123 Je nicméně nutné uvést, že otázka, do jaké míry případné omezení územní působnosti právního předpisu dotčeného ve věci v původním řízení vyplývá ze znění tohoto předpisu či nikoli, závisí na výkladu tohoto předpisu, a spadá tudíž do výlučné pravomoci vnitrostátních soudů (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, bod 57 a citovaná judikatura).
- 124 Pokud jde o otázku předkládajícího soudu, je třeba nejprve podotknout, že podle odpovědi Soudního dvora na první otázku je režim podpory dotčený ve věci v původním řízení režimem podpory ve smyslu článku 2 druhého pododstavce písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/28, který má tudíž, jak uvádí posledně jmenované ustanovení, přispívat ke splnění závazných cílů, jež Švédskému království ukládá uvedená směrnice ohledně výroby zelené elektřiny na jeho území.
- 125 Podle ustálené judikatury platí, že členské státy, které přijímají opatření, jimiž provádí unijní právo, musí dodržovat obecné zásady tohoto práva včetně zásady právní jistoty (v tomto smyslu zejména viz rozsudek Plantanol, C-201/08, EU:C:2009:539, bod 43 a citovaná judikatura, jakož i IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, bod 49).
- 126 Je věcí pouze předkládajícího soudu, aby posoudil, zda je taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, v souladu s uvedenou zásadou, neboť Soudní dvůr, kterému byla předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, je příslušný pouze k tomu, aby poskytl tomuto soudu veškeré informace k výkladu v rámci unijního práva, které mohou předkládajícímu soudu umožnit posoudit tento soulad (v tomto smyslu viz zejména rozsudek Plantanol, EU:C:2009:539, bod 45 a citovaná judikatura).
- 127 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora zásada právní jistoty vyžaduje jednak, aby právní pravidla byla jasná a přesná, a jednak, aby jejich použití bylo pro právní subjekty předvídatelné (viz zejména rozsudek Plantanol, EU:C:2009:539, bod 46 a citovaná judikatura).
- 128 Uvedená zásada konkrétně vyžaduje, aby právní úprava umožnila dotčeným osobám přesně se seznámit s rozsahem povinností, které jim ukládá, a aby tyto osoby měly možnost jednoznačně zjistit svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (viz zejména rozsudek ArcelorMittal Lucembursko v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Lucembursko a další, C-201/09 P a C-216/09 P, EU:C:2011:190, bod 68 a citovaná judikatura).
- 129 Pokud jde o územní působnost režimu podpory zvedeného vnitrostátním právním předpisem dotčeným ve věci v původním řízení, předkládající soud může pro účely určení, zda byly splněny požadavky zásady právní jistoty, zohlednit veškeré relevantní skutečnosti vyplývající ze znění, účelu a systematiky tohoto právního předpisu (obdobně viz rozsudek Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, EU:C:2009:167, bod 32).
- 130 Tento soud rovněž může zohlednit okolnost, že byl uvedený vnitrostátní právní předpis přijat k provedení směrnice 2009/28, na niž důvodová zpráva k zákonu z roku 2011 výslovně odkazuje, zejména pokud tato směrnice výslovně umožňuje, jak vyplývá z rozboru první otázky provedeného

Soudním dvorem, aby členské státy zavedly podobné územně omezené režimy podpory, s jejichž pomocí mohou splnit závazné cíle, které jim ukládá uvedená směrnice pro výrobu zelené energie na jejich území.

- 131 Vzhledem k výše uvedenému a s výhradou konečného posouzení, které přísluší provést pouze vnitrostátnímu soudu, není právní úprava dotčená ve věci v původním řízení podle všeho v rozporu se zásadou právní jistoty.
- 132 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na čtvrtou otázku odpovědět tak, že vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda právní úprava dotčená ve věci v původním řízení splňuje z hlediska své územní působnosti požadavky plynoucí ze zásady právní jistoty, přičemž zohlední veškeré relevantní skutečnosti, k nimž může patřit i normativní rámec unijního práva, v němž byla uvedená právní úprava přijata.

K nákladům řízení

- 133 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Ustanovení článku 2 druhého pododstavce písm. k) a čl. 3 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES musí být vykládána v tom smyslu, že umožňují členskému státu zavést takový režim podpory, jako je režim dotčený ve věci v původním řízení, podle něhož se vydávají obchodovatelné certifikáty výrobcům zelené elektřiny pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na území tohoto státu a podle něhož mají dodavatelé a určití uživatelé elektřiny povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet takových certifikátů v poměru k celkovému množství jimi dodané či spotřebované elektřiny.**
- 2) **Článek 34 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž se obchodovatelné certifikáty vydávají výrobcům zelené elektřiny pouze za zelenou elektřinu vyrobenou na území tohoto státu a podle níž mají dodavatelé a určití uživatelé elektřiny povinnost předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet takových certifikátů v poměru k celkovému množství jimi dodané či spotřebované elektřiny, jinak budou muset uhradit zvláštní poplatek.**
- 3) **Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda právní úprava dotčená ve věci v původním řízení splňuje z hlediska své územní působnosti požadavky plynoucí ze zásady právní jistoty, přičemž zohlední veškeré relevantní skutečnosti, k nimž může patřit i normativní rámec unijního práva, v němž byla uvedená právní úprava přijata.**

Podpisy.